

BORSSZEM JANKÓ

FŐSZERKESZTŐ CSICSERI BORS.



Az ország urai.

Bécs



VI. — A kétlelkű Samu.

Az ország urai.

VI. — A kétlelkű Samu.

Hogy és miért lett a *Khuen-Héderváry*-kormány honvédelmi minisztere éppen *Hazai Samu* tábornok, akinek neve eddigelé jóformán teljesen ismeretlen volt a nagy nyilvánosság előtt: annak a magyarázata röviden az, hogy mint miniszteri osztályvezető a lehető legkitünőbb minősítéssel rendelkezett úgy katonai, mint adminisztratív önálló feladatok intézésére.

Tudták azt felőle mind a följobbalók, mind az alárendeltek s így miniszterré való kinevezése avatott körökben semmiféle szenzációval nem járt.

Megjelenése katonásan délczeg, modora civilizáltan megnyerő.

Ez a kétlelkűség biztosította számára az egész parlament részéről a szimpatikus fogadtatást.

Nemcsak a többség, melynek klubjában azonnal otthonossá vált, hanem a töredékes, miniszterrel csak a folyosón érintkező ellenzéki pártok is vita és ellenmondás nélkül léptek vele, a politikailag színre színtelen kirendelt katonával, barátságos álláspontra.

Így hát személy szerint már eleve jól megágyazta *Hazai Samu* a maga első, nagy sikerét; ő, a parlamentben a kétlelkű Samu.

Az első, a nagy, a teljes siker nem is maradt el.

Egyszerű, a mellett lendületes szónoki előadása, érvelésének folyamatos logikája, a szívekhez, elmékhez szóló közvetlen meggyőző ereje akkor is diadalra vitte volna első parlamenti debutjét, ha kevésbé súlyos okfokkal: katonánál, honvédelminiszternél mindaddig szokatlan tárgyi és érzelmi momentumokkal szállt volna síkra.

A hadsereg és kivált a honvédség lényegének, feladatainak a humanitás, a nemzeti kultúra s a nemzetközi politika jelentősége szempontjaiból való magasabb, igazán szárnyaló felfogása, régi debatterhez méltó brilláns kifejtése a ház minden oldaláról őszinte, lelkesült tetszés tapsviharát szerezte meg a „kezdő” orátornak.

Aki pedig bizalmasan tisztában van a Samu kétlelkűségének másik, *emberbaráti* oldalával is és tudja, hogy immár még vadonatúj tárczájában szorongatja a honvédtisztikar *adósságmentesítő* szövetkezetének kész tervezetét; az egy pillanatra sem csodálkozik azon, hogy a saját resortjában is szinte rajongó népszerűségnek örvend.

Nyilvánvaló ezekből, hogy az a kétlelkűség, mely eddigelé nem egyszer meglehetősen gyűlöletes színezettel jellemezte egyik-másik vezető politikusunkat, ennél az új honvédelmi miniszternél az eredményes, üdvös működés legbiztosabb és legbecsesebb záloga.

Egyszersmind kész garancia az iránt, hogy az a bizonyos „érzelmi idegesség”, melyet a miniszter teljes szónoki és politikai diadalát lefokozandó, gróf *Apponyi Albert* próbált felhőnek becsempészni a hadsereg s a nemzet közé, a kétlelkű Samu hazafias, férfias, magyar honvédelmi minisztersége révén minél előbb el fog oszlani közéletünk egeről.

Vurstli-szezon.

Teli fürdők. Üres klubok.

Honatyáink szerteszt.

Munka után mind valahány

Pihenteti az eszt.

Pihent ésszel majd az ősszel

A Ház újra *dolgozik*.

Addig a hont Maros-Tordán

Mulattatják a mozik.

Mizi-mozi, bizi-büzi

Marosmenti moziba'

(Egész ország nyaral, ásit.)

Ott van csak a galiba.

Désy vési, Bethlen ássa . . .

S amit ásnak, itt se más:

Egyszer majd csak belepottyán,

Aki másnak vermet ás.

Nyáron így megy . . . Kőszínház nincs.

De van mozi százhusz is,

Jó ekkor a „Vurstli-práter“

S Barokaldi-czirkusz is.

Maros-Tordán megpróbálják:

Nyári szezon jól megy-e?

Tótágast áll, birkózik az

Egész vurstli-vármegye.

Hólyag pukkan, pof is puffan,

Vicczelnek a Dummerek.

Karzat-főrül tapsol erre

A sok nyári hon-gyerek.

Ámde ősz lesz nemsokára,

Gond s dolog lesz más egyéb.

Vurstli: véged! . . . Becsukják a

Barokaldi-vármegyét.

Végre a kellő helyen.



J. Gy. saját jóslata szerint, az ország öröme és közhelyesléssel krumplit kapál.

Don Quichotte.

— A „*Matin*“ cikkje után. —

Manzanares partja mellett,
Vagy Makónak dús virányin
Számkivetve bujdokolgat
Árva Búsképű lovag.

Orra megnyúlt, arcza bánat,
Frázis-kardját rozsdá marja,
S búsan ül fején a tányér:
Borbélyműhelyek disze.

S szól: Hah, átkozott varázsló,
Alexandros Jeszenádosz,
Bűvös pálezád vert bilincsbe,
Nem fegyverrel győzetém.

Szelmalmokkal, kótisokkal
Mindig győztesen vitáztam,
S nőtt fejem fölé dicsőség:
Ékes hagymakoszorú.

Most lebűvölt cselszövésed,
Ám leszek még újra harcos:
Megnyergelve Rosinantét,
Védem bank-Dulcineám.

— Így szól búsan és borúsan,
Várva szebb, harcpos jövődöt;
De ideje rég lejárt már,
S meg nem hosszabbítotték.

Elbűvölt Dulcineáját
Már hiába várja, védi;
Rosinante lába pókos,
S Sancho Pansa megfogyott.

Harcz fölött győzött a munka:
S ábrándot hiába kerget
Kóbor és örült spanyolként:
Don Quichotte de Makó.

Osztendében.

Fürdővendég. — Én azért jövök ide, hogy nyerjek és így kinn legyek a vízből; és most becsukják a bankot. Kénytelen leszek *bemenni* a vízbe.

A Justh-párt költözködik.

Az új helyiség.

Addig bérelj, ameddig a párt ér.

I.

— Kegyelmes uram, a *Kossuth-párt* kitakarodott. Megtartsuk ezt a párthelyiséget?

— Hogy a fenébe ne tartanánk?

— Harminczhatezer korona az ára.

— Csekélység! Az a kérdés, hogy választások után elférünk-e benne?

— Esetleg több termet fogunk hozzá.

— Akkor tán elférünk. Azt hiszem, hogy az egész *Royal-t* kibéreljük, valahogy csak elszorongunk benne. Lesz itt képviselő, csak hely legyen!

II.

— *Bankffy* Lehel képviselő urat keresem.

— A pártkörben lesz.

— Hiszen már egy óra óta keresem benne.

— Csak tessék jól széjjelnézni, bizonyosan tudom, hogy itt van a pártértekezleten.

— De hol van a pártértekezlet?

— A tizedik szoba balsarkában egy angol borszékben.

— Köszönöm.

III.

— Kegyelmes uram, sok itt a házbér.

— Ne azt mondja, hanem hogy kevés a képviselő. Nem győzünk házbérre keresni, fene ezt a *lakásinséget!*

— Inkább *képviselő-inséget* tessék mondani. Mit csináljunk?

— Elköltözködünk. Keressen új helyiséget. Megfelelőt.

IV.

Pártkör részére
alkalmas hónapos ágy
kerestetik.

Csizio.

Az Úr 1910-ik nyomorban fogantatott esztendejére.

Ezerkilencszáztíz esztendőbe,
Kinek élte nem szakad meg többé,
Ki nem pusztul forró napszurással,
Sem nem hül el tudógyulladással,
Ki nem esik has- vagy éhtifuszba,
Lakásából sem léssen kihuzva,
Kinek nem árt se fagy, se jég, se hő,
Kiből nem lett még orsz. képviselő,
S kit másképen is agyon nem vernek:
Tartsa magát szerencsés embernek.

Ürge-öntés.



Héderváry Kari (Tomasicshoz.) Már az egyiket kifogtuk. Kiöntöm én ezt a másikat is. Csak jól vigyázz, hogy nyakon csiphesd!

Budapest utczáiról.



A nyári dressz.

Fejtörődsi.

Apró kis jószág, görbitett parány,
Tíz napja ül a pékek asztalán,
Félhold, mely folyton fogy, sosem telik,
Viszont az árát mindig emelik:
Mi ez? Mi ez?
Egy budapesti kifli ez.

Gyanus fehér poralakú anyag,
Nagyrészből mész, kőpor, gipsz és agyag.
Érezhetsz rajta friss dohot, penészt,
S mást, mit gyomrod nem szívesen emészt:
Was ist's? Was ist's?
Ez itt nálunk a prima liszt.

Kicsiny odú, barlang vagy rókalyuk,
Mit házmesternek zordon karja csuk;
Nem hat belé se fény, se levegő,
De ára az egekben lebegő.
Quid est? Quid est?
Lakásnak mondja pesti ezt.

Sótlan, száraz, fanyar és keserű,
Több benn' a bánat, mint vidám derű,
Illata bódít, héja durva kéreg,
Nem ritkán van benn egy kis hullaméreg:
What is? What is?
A drága hentes-hurka-íz.

S ki mindezt tűri csöndesen, bután,
Sántán kullogva a külföld után,
Saját érdekét agyon heveri,
De aztán büszkén a mellét veri:
Mi a'? Mi a'?
— A pesti városi politika, — ia!

A bakonyprűgyi véres eset,

avagy:

Gyerünk azzal a vérváddal!

— Csak erős idegzetűeknek. —

Történik egy klerikális lap szerkesztőségében. Idő: kánikula.

I. FELVONÁS.

Szerkesztő. — Hallatlan! Hallatlan! Itt a nyár, az uborka savanyodik, a czápa is megjelent és a lapunk mégis türes, mint a Szahara. Semmi szenzáció! Azt a Ripit el fogom csapni.

Ripi (beront.) Szerkesztő úr, szenzáció! Szenzáció!

Sz. (mohón.) Mi az?

R. — Crippen doktort elfogták!

Sz. — Hát az is szenzáció? Egy hétig éltünk már ebből a Crippenből. Mást, mást, vagy baj lesz! Baj!!

R. — E zaj! Talán a spanyol kulturharcz?

Sz. (a szenteket emlegeti.) Hát még mit nem? Tán magunk ellen irjunk? A spanyolokról hallgasson fiam, vagy repül!

R. — Hát akkor mit?

Sz. — Az a maga dolga. Lehetőleg zsidókrul. De ha holnapután nem lesz szenzáció, akkor mehet!

R. — S'má! (Megy.)

II. FELVONÁS.

Másnap, vasárnap, Ripi III. osztályu potyajeggyel a MÁV. egy félreeseő vonalán üdül; majd beszélgetni kezd egy polgártárssal.

R. — Nem fordult elő erre felé semmi?

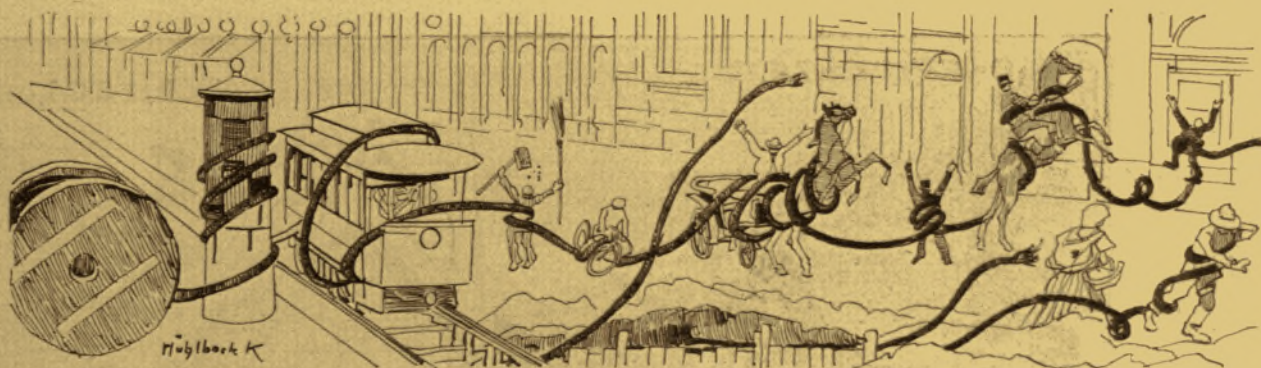
P. — Nem a. Nem jártak erre komédiások.

R. — De valami nagy eset?

P. — Hát a bírónak bevették a fejét, de ez nem nagy ügy.

R. — Hát a zsidókkal nem történt semmi?

Budapest utczáiról.



A kábel-kigyó.

P. — Nem ám! Ha csak a'nnem, hogy egy bócher megölegette a koresmárosnének sanda, púpos 40 éves lányát. Fene gusztusa lehetett.

R. — Ez köll nekem! (A legközelebbi állomáson leszáll.)

III. FELVONÁS.

Rípi Bakonyprügyön nyomoz. Mindenünnen kidobják. A koresmárosnál nem fizet, ellenben a sikszét ő is megölegetti.

IV. FELVONÁS.

Rípi (ir.) Borzalom! Rémes! Noch nie dagewesen! Egy bócher le akart gyilkolni egy fiatal, gyönyörűséges keresztény szüzet, hogy a pászkába süsse. Többen látták, hogy még a kezét is megmosta e czélből. Zsebében bicska volt. Fején nem volt kalap. Lábafején 2 drb tyükszemet hord. A leány kezait lefogta. Világos mind-ebből, hogy a vérvád teljesen jogosult. Vérvád!! Vvérvád!!! (Es így tovább 9 hasábon.)

V. FELVONÁS.

Szerkesztő. — Bravó, Rípi! Maga ügyes fiú. Néha csaknem hajlandó vagyok azt is megboesátani, hogy zsidó. Itt van, fiam, 75 fillér előleg, legyen egyszer magának is jó napja.

Rípi. — Gracias, szerkesztő úr. Aztán ha megint szüksége lesz egy finom kis vérvádra, csak szóljon. Van ott még több is, ahol ez termett.

Országgyűlés.

(Az üres parlamentben a kibukottak lelkei éjjelenként kísértének. Az óra tizenkettőt üt.)

— Válasszunk korelnököt!

— Nem kell! Mindnyájan egyformák vagyunk időben és térben.

— Válasszunk meg Molnár Jenőt elnökül, ő a legsúlyosabb köztünk.

— Én a legmagasabbat ajánlom: válasszunk meg Nagy Gyurkát!

— Nem fogadom el. Vagy köztársasági elnök leszek, vagy semmi.

— Hát korelnök leszek én, a kutyafáját!

— Helyes! Éljen Csányi Sándor bátyánk!

— Tizenkettőt ütött. Tanácskozzunk!

— Szavazzassék a kormánynak bizalmatlanság!

— Az ördög törődik a kormánnyal. Itt a király szobra. Megkérjük, hogy csináljon belőlünk ellenkormányt.

— Felséges szobor! Amire mindig vágytunk, add meg nekünk: nevezd ki bennünket többségnek és alakítsd meg belőlünk a kormányt, hogy legalább éjszakánként nyugtalanul kóborló lelkiünk itt intézhesse a haza sorsát. Szólj, felséges szobor, jó lesz? (Mély csönd.)

— Hallgatás — beleegyezés. Az új többség és az új kormány megalakult.

— Nagy Gyurkát kinevezzük örökös ellenzéknek.

— Jaj, hát még éjszaka is? Nem elég nappal? (Göresös zokogás.)

— Akik a miniszteri székekbe leghamarább beletelepednek, azok a miniszterek.

— Ereszd a hajam! Ne fogd a lábam! Ne ugrálj a hasamon! (Órült birokverseny a székek körül.)

— Ne ránczigálj! Én már benne ülök!

— Rajtam ülsz, takarodj!

— Én előbb értem ide! (A bútorok rémesen recsegnek.)

— Ne ülj a fejemen! Te akarsz igazságügy-miniszter lenni, te illavai?

— Te akarsz finanszminiszter lenni? Hiszen még a bélyeget is elülről nyalod.

— Kultuszminiszter akarsz lenni? Hiszen egyszer láttál iskolát, de az se az volt. (Rémes dulakodás.)

— Ne bántsátok egymást! Okosabbat mondok! Vegyük fel a fizetést!

— Hajrá! (A pénztárnál tapossák egymást. A parlament épülete kísértetiesen nyög.)

— Jaj, végünk van! Kakaskukorékolást hallottam! (A legközelebbi kálomista templom érczakasa rájuk kukorékol.)

A Házbajáró lelkek eltakarodnak.

Kuczora-Egyet



A meglévő két egyetemhez hat újat tudvalevőleg már elígért Zichy gróf. De Mucsa is k

nyetem Mucsán.



sa is kapott egyet. Ennek már a tanszékei is fel vannak állítva. (Szöveg a 10. lapon.)



IDEKI TROMBITA.

Kuczora-Egyetem Mucsán.

Mély hála és köszönet *Demeczky Mihálynak*, hogy az egyetemi „egyke” elvet a kultuskormányban megdöntötte. Immár ránk hasadt a boldog korszak s reményünk van, hogy a vakáció elteltével megnyithatjuk Mucsán az új egyetemet, amelyet özvegyünk XIX. századbéli első morgatanikus férjére való tekintettel, *Kuczora-Tudomány-Egyetemnek* neveztünk el. Nemesak *Demeczky Mihály* úr, de *Bujtár* Frisibundus főtisztelendőnk is elismerte az alapítás korszakos jelentőségét s egyik pohárköszöntőjében hangsúlyozta, hogy az Egyetem alapításával, ha többet nem, legalább annyit elértünk, hogy az elemi iskolai tanítók nem járnak majd olyan peczkesen s a *Keckésék* preparandista fia, aki számunkra a Halley-üstököst felfedezte, nem hordja majd olyan magasan az orrát s nem duhajkodik a kocsmában a Ne Temere encziklika ellen.

Az agrár-társadalom is sok üdvöst vár az új egyetemről. Az egyetemre járás nem lévén kötelező, meg fog szünni az az anomália, hogy a legnagyobb tanyai munka idején iskolába fogják a gyerekeket, a helyett, hogy édesapjuknak segítségére lennének.

A nemzeti ellenállás idejéből itt rekedt tudósok egy hónap előtt küldötték meg *Demeczky Mihálynak* az új Egyetem részletes tervét, beosztását, fakultásainak tanrendjét. A kiváló tanügyi tekintély előterjesztésünkön egy jottányit sem változtatott. A tudós bizottság, melynek élén *Tüdő Zsigmond* asszirológus áll s akinek új oktatási módszerét, az ugatva szemléltető oktatást *Cook* dr. sikerrel alkalmazta az északi sarkon, kivált a reális tudományok tanítására helyezte a fősúlyt s olyan kiváló tanerőket szerződtetett, aminő *Göröncsér Ábris* a hidépítészetben, *Sólyom Esztegar* János az architektúrában. Az ügynevezett míveltségi tanszakokra, melyek *Kruspély* Izsák szerint a kutyának se köllenek, külföldi tanerőket hívott meg. Így dr. *Löwy Árpád* a Magyar Esztetikából tart prelekcziót s bemutatja azokat az élvezetes anzix-fölvételeket, melyek a közforgalomból ki vannak tiltva.

A magyar igazságügy, kapcsolatban a gyors letartóztatással, *Daru Illés* csendőrkáplár úrban kapott ékeszavú előadót.

Az aviatika tanszékére *Pipa István* kapott meghívást, de székfoglalója előtt egy kis ügye vár elintézésre a bíróság előtt.

De fölösleges minden bővebb magyarázat. Beszél az új alapításról a /. alatt csatolt s eredetiben *Demeczky Mihálynak* beküldött rajzolat hiteles másolata.

Az ünnepélyes megnyitás árpacséplés után lesz, *Demeczky Mihályon* kívül meghívót kaptak: *Don Jaime* és *Orléansi Fülöp* trónkövetelők, a budapesti konzuli

testület egynek a kivételével, akiről csak annyit tudunk, hogy az idevaló mézáróssal paczal-kartellben van.

A megnyitás napján délelőtt 9 órakor *Bujtár* főtisztelendőnk fehérruhás lányok sorfala közt a *Zéligék* messzilátójára vonul s onnan, a déli szélesség 36 fokától egy lépésre, Spanyolország felé fordul és megátkozza *Canalejast*.

Kabinet-titkok.

IV. Serényi gróf és az ideás hölgy.

Az eset ott kezdődik, hogy miniszter uramék kihirdették az ő szabadságuk megkezdését, hogy ki Karlsbadba megy, ki Rimaszombatba, más a Tátrába, más Kaltenleutgebenbe, ki a tulajdon birtokára, ki a más birtokára. Pontosan megjelentek a lapokban az ő elutazásukról szóló hírek és erre minden ügyes-bajos ember szintén elszéledt: „Nincs mit csinálni, a miniszterek elutaztak.”

(Persze, persze, a kilincsré is ráfér egy kis pihenés, az ajtónállóknak is módot kell adni valamelyes komotizálásra.)

Nevettem az ügyet.

— Engem ugyan be nem csaptok — mondám; — lehetetlen az, hogy éppen a munkaminiszterium így elvonuljon, sőt direkt a kabinet-titkok szellőztetését benaftalinozza. Gyerünk csak, nézzük meg azt a bizonyos kutyát, a kertben van-e?

Legközelebb találtam a földművelésügyi miniszteriumot.

Hajh! Hajh!

Valóban: Hajh! Hajh! Itt van a hivatalban a kegyelmes úr, *Serényi Béla* gróf a földművelésügyek minisztere.

Putnokról jött be — jelentik — némely fontos ügyet elintézni.

— Igen, igen, mindjárt gondoltam; és ki van bent a kegyelmes úrnál?

— A referens.

Az állattenyésztési referens.

Ő volt bent, az állattenyésztési szakosztály főnöke. Azt az anyagot dolgozták fel, amelyre a romániai szerződés tárgyalása alkalmával *Sándor Pál* és *Haller István* vezették rá a figyelmet. Tudniillik: *Sándor Pál* konstatalta, hogy a szarvasmarha egyre kevesebb; *Haller István* ezzel szemben hangoztatta, hogy nem a mennyiség a fő, hanem a fajtája. Ha jobb, akkor a kevesebb bika többet ér mint a több, ami rossz. Ezt a kérdést igyekeztek tisztázni és a referens éppen egy jelentős tételt dolgozott ki, mely szerint: — A bika nem sorozandó a szarvasmarhák közé, lévén a bika egészen különleges pozíciójú alany, egy különleges állat.

E defniczióval megállapodtak, amikor

Benyitott.

Ki nyitott be? Benyitott a titkár.

— Bocsánat, kegyelmes úr, egy hölgy van itt, aki már több ízben jelentkezett magasrangú ajánlólevelekkel és audienciáért esedezik.

— Magasrangú ajánló levelek? De hisz közzé volt téve, hogy elutaztam Budapestről.

— De a nemes hölgy sajátságosan egyre az elutazásra támaszkodik és az egyik ajánló levele is erre az időre szól.

— Kitől hozta ezt a levelet?

— Exczellenziád hivatali elődjétől: *Darányi* Erazmustól.

— Talán Ignác? . . .

— Pardon, pardon, az ember oly gyorsan feleli a keresztnéveket.

— Respektálok elődöm kívánságát, tessék bocsátani a hölgyet.

Én visszavonulok!

— Én visszavonulok — mond az állattenyésztési referens.

— Ellenkezőleg — feleli a miniszter, — tessék itt maradni. Hivatali elődöm példás erkölcsi biztosítanak felőle, hogy önnek az ajánlott hölgy miatt nem kell visszavonulnia.

Az állattenyésztési referens tehát bennmaradt.

És most egy igen szép nő. —

Egy igen szép nő, egy gyönyörűen kifejlett, igazi asszonypéldány lépett be. Magas, karcsú, vállas, kebles, ringó járása maga a kívánatos élvezet, alakja az élvezni való élet plasztikája. És a többi, satöbbi. Tessék hozzáképzelnéi nevezetes igézeteknek bűbáját, mosolygó ajkat, kárhóztos szemet és, ha szabad modernizálnó, hát tessék akár rózsaszínűen csengő hangot is hozzáképzelnéi.



Ideát hoztam!

— Kegyelmes úr, ideát hoztam — csicsérgett a gyönyörű nő. — Emanczipáló ideát hoztam, melyet alkalmam volt *Darányi* ő exczellenziájának is előterjeszteni, amit azonban ő exczellenziája, részint mert miniszterségének akkor már alkonyata következett, részint később kifejtendő ok miatt, nem tárgyalhatott meg velem.

— Kérem az ideát — szólt nyugodtan *Serényi* gróf.

A hölgy leült, izgató lábait egymásra fektette és kipirulva folytatta:

— Ideám abban gyökeredzik, hogy a miniszteriumnak ügykörébe föl kellene vennie az emberfaj nemesítésének problémáját és a jobb évjáratokban ki köllene választania asszonyfajokat és ezeket, mondhatnám parcella-rendszerre kiosztani, hasznosítani.

A miniszter fölkel a helyéről és szigorúan szól:

— Asszonyom, vagy hogy nevezem: ön eltévesztette az adreszt . . .

A hölgy ellenben nyugodtan folytatta:

— Ha például olyan asszonyt, mint én, kitelepítenének és parcelláznának évente mondjuk húszat, harminczat . . .

A miniszter rátette az ujját a villamos csengő gombjára, erre bejött a titkár és a miniszter szól:

— Az audienciának vége van.

Csak egy szót még.

— Esedezem, csak egy szót szólhassak még — fordult az urakhoz az ideás nő. — Csak azt akarom mondani, hogy az én ideámé a jövő. Az én ideámé a jövő, de nekem pechem van. Nem akarnak megérteni és arra az időre, amikor olyan miniszter jön, aki megért, már engem nem sorozhatnak be, én már öreg leszek.

— Sajnálom . . .

— Csak egy szót még: exczellenziádat nem akarom sérteni, különben is diszkréziót kértem volna. Férjes nő vagyok, de a férjem annyi, mintha nem is volna. Tessék elhinni, sok ilyen asszony van, akikre gondolhatna az állam. A boldogtalan asszonyok atyjának neveznök el azt a minisztert, aki e reformot megalkotná.

Mit vétett *Darányi*?

Az audiencia végérvényesen befejeződött és a szép hölgy csalódottan elpilótázott. Egy kis parfüm-illatot hagyott hátra és adós maradt ama felvilágosítással, hogy mi más oka volt *Darányi*-nak, annak idején elhárítani az idea megvalósításának dicsőségét.

De amidőn az állattenyésztési tanácskozásnak vége volt, a miniszter elővette a *Darányi* levelét, amit a hölgy itthagytott és elolvasta a levélből a következőket:

Kedves Barátom!

Átutalom eme hölgyet az ő ideájával. Magam annak idején nem foglalkozhattam a kérdéssel, mert én már amúgy is a nép atyja voltam és ezenkívül éppen akkor a geológusok egy újonnan fölfedezett rövid-farkú rákfaj kőületét elnevezték rólam *Darányia granulata*-nak. Ez a tisztelet annyira kihozott a sodromból, hogy attól az időtől kezdve elhatároztam, hogy több érdemet nem szerzek.

Üdvözlettel

granulatus barátod

Darányi.

Az utazó Cosmopolis

avagy

Ki utazik nyáron?

Az író, 36 C^o melegben és teljes témahiányban üdül a New-York terrasszán. A szomszéd asztalnál *Szász Zoltán* kiváló magánfilozófusunk tanulmányozza a fekete kávé sexuális vonatkozását a helyi ingerek kiváltása alapján. Az írónak eszébe jut vezetett helyi-érdekű bölcselelnk *Ostendében* keltezett cikke a *P. H.* mai számában s elhatározza, hogy azonos módszerrel ő is kereshet 10 K 25 f-t. Leül tehát s megírja a következő cikket:

„Az emberek utaznak. A kulturemberek is utaznak. Én is utazom. És megfigyelek. Kiváló pszichikai érzésem folytán sikerült nekem a helyváltoztatás mozgási energiáinak összetételéből származó eredő-vonalak megismerésével a következő rezultátumokat levonni:

Az angolok. Elsőrendű tenyészfaj. Szájukban kis pipa van, de nem köpnek. Mellbőségük 72—81 cm. Az angol nők, vagyis angolnák fiatal korukban zsírban kisütve szerepelnek a művelt családok asztalán, idősebb korukban pedig mint francia *gouvernantok* vagy *gardedámok* ügyelnek fel az ifjabb korban levő nőnemű egyedekre.

A németek. Többnyire 30—40 év közt lévő, középtermetű, oróteljes férfiak. Hajuk szőke. Fizikai integritásuk állandó. A férfiakat a nőktől csak az különbözteti meg, hogy az utóbbiak gyakrabban kacsintanak rám. *Turista-czipőt* és *Baedeckert* viselnek. (Az utóbbi, mint megtudtam, a magyar malaczpóhoz hasonló ruhadarab.)

A francziák. Majdnem oly intelligensek, mint én. Sokat fürdenek és beretválnak. A zsidó után az első kulturnép. Asszonyaik többnyire fürdőkosztümben járnak (ezt a *Le Rire*-ből tudom.) Kiváló szexuális érzék párosul náluk a nagyfokú morális depraváltsággal. De egynek sincs helyes francia kiejtése, csak nekem.

Leszt, *not liszt: a magyarok.* Mindenekelőtt konstátálom, hogy a magyarok közül csak a zsidó utazik. A Grün is zsidó, a Berger utitársam is zsidó. Én is az vagyok. Aki nem az, az mind *Mokány Berczi* vagy *Mikosch*. A *Balogh Poldi* is zsidó. Közös ismerető jelük, hogy mind túlfinomult érzékűek, differenciált lelkűek, s ősi kulturájuk tudatában mindig letagadják eredetüket. A Grün is. A Berger is. Én is. Csak a *Balogh Poldi* nem, mert az *zigányprimás* és neki mindegy.

De most vár a fejedelmi *table d'hôte* (a *Keményseprónél*) s ezért nem folytatom tovább. Legközelebb *Biarritzból* vagy *Helgolandból* folytatom értékes megfigyeléseimet. Au lavoire!



Czenczi néni kosarából.



— Sokszor a férj felbont egy levelet, aztán felbontja a házasságot.

— Némely asszony annyira önzetlen, hogy saját magától mindent megtagad és önmagát is képes odaadni másnak.

— Némely férfi annyira nőbarát, hogy még a saját feleségével sem teszen kivételt.

Kék pipacsok és lilaszín tüsszentések.

Szemelvények modern költőink legeslegújabb dalaiból.

A hotelesek adósa.

Szenyves legény, pimasz legény, pfuj.
Nem sújtja soha számla-bánat.
Sosem fizet és sorra lakja
Ingyen a szép hotelszobákat.
Szenyves legény, pimasz legény, pfuj.
Gondtalanul, rongyosan, adósan.

Szenyves legény, pimasz legény, pfuj.
Egy szép napon, ha jön a végrehajtó:
Nem lesz bajom. Pinczér jelenti:
Már elszelelt. Zárva az ajtó.
Szenyves legény, pimasz legény, pfuj.
Harminczadik szám, harmadik emelet.

A könnyek titka.

Fehér éjjeleken,
Titkos fatányér hogyha zúg,
Ki rúg?

Vadult erkélyen,
Ha a Rémvihar velem verekszik,
Ki fekszik?

Hús, kardos lángból
Ha kitilt a nagy durva Akar,
Ki vakar?

Didergek, égek
Metsző hevétől az északi Napnak.
Engem harapnak.

A süket csendben
A kis véresfejű Hold halkán morog.
S az Úrivó zokog.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK



E. V. A beküldött rajzok kezdetlegesek. Nem használhatjuk. — B. N. A jövő hétre maradt. — Kolozsvár. Helyén való lenne, hogy hébe-hóba a színész írjon kritikát a bírálatról. — A. F. (Brassó.) Itt marasztottuk. Majd tán a naptárba rajz készül róla. — X. Eltettük a többi közé. — Sasa. Az egyik elég jó. Majd valamikor rá kerítjük a sort. Ebből a „műfaj”-ból bőven el vagyunk látva. — *Több levélről a jövő számban.*

Felelős szerkesztő LIPCSEY ÁDÁM.

Kiadó-tulajdonos: A Borsszem Jankó lapkiadó-részvény-társaság. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, V., Mária Valéria-utca 12. Telefon szám: Szerkesztőség: 90—45. Kiadóhivatal: 37—37. Előfizetési ár: Egész évre 16 K. — Fél évre 8 K. — Negyed évre 4 K. Egyes szám ára: 36 fillér.

PAPRIKÁS KOTÁNYI

a szünetben sem szünetel. Szünet nélkül kínálja és árúsítja a **valódi szegedi rózsapaprikát**, mely kapható Budapesten a főútleben, Teréz-körút 7, a Kecs-keméti-utczai fióküzletben és Szegeden a Kárász-utczában.



KRONDORFI A LEGJOBB
NYALKAOLDÓ GYÓGYVIZ.

Reggelizés előtt fél pohár
Schmidthauer-féle

Használata valódi áldás gyomorbetegségeknek és székelszűrésében szenvedőknek.

Igmándi keserűvíz

Az elrontott gyomrot 2—3 óra alatt teljesen rendbe hozza.
Kis üveg. 40 f.
Nagy üveg 60 f.

Ha fáj a feje ne tétovázzék, hanem használjon azonnal **Beretvás-pastillát**

mely 10 perc alatt a legmakacsabb migraint és fejfájást elmulasztja. — Ára K 1.20. — Kapható minden gyógyszerárban. Készíti **BERETVÁS TAMÁS** gyógyszerész **Kispesten**. Orvosok által ajánlva. Három doboznál ingy. postai szállítás.

— 'sszusom még nyár se volt, már is itt vannak a versenyparipák és versenyhölgyek. Az én naccságám most abban versenyez a barátnéjával, hogy melyikük tud olcsóbb és szebb turf-toilettet választani Holzer-nél a Kossuth Lajos-utczában.



MARGIT GYÓGY-FORRÁS

Beregmegye.

a gyomor, belek, húgyhólyag, s különösen a légzőszervek hurutos bántalmainál igen jó hatású még — akkor is, ha **vérzések** esete forog fenn. —

Megrendelhető: ÉDESKUTY L.-nél BUDAPESTEN és a forrás kezelőségénél Munkácson.



A BUDAI SZT.-LUKÁCSFÜRDŐ

„Nagyszállódjában” és „Thermal”-szállódjában szoba teljes ellátással naponként 10 koronától feljebb. Minden szoba kilátással a Dunára. Kénes iszapfürdők és iszapborogatások. Fürdőismertetést díjmentesen küld

Szt.-Lukácsfürdő részv.-társ.

Képrejtvény.



Jutalma: a BORSSZEM JANKÓ 1910-re szóló naptárának egy példánya.

A BORSSZEM JANKÓ 2226. (32.) számában közölt képrejtvény megfejtése:

Kecskeméti Győző.

A 62 megfejtő közül elsőnek sorsoltattott ki: *Katona Ernő, Budapest*, aki, ha kiadóhivatalunk előtt mint előfizető igazolja magát, az 1910-re szóló naptárunk egy példányát átveheti.

RATIN.

Patkány- és egérintőbacillus „RATIN” (mezei egér, hőrszög és ürgeknél is) fertőző betegséget plántál az illető állat-faj között és teljesen kipusztítja.

A m. kir. állami bakteriologiai intézet véleménye szerint „RATIN” más állatra avagy emberre ártalmatlan.

== Prospektust ingyen küld: ==
 „Ratin” Bakteriologiai Laboratorium
 vezérképviselőse
 Budapest, Rottenbiller-utca 30. sz.

TUDOMÁNYOS ZSEBKÖNYVTÁR 182—183.

☛ NÉPSZERŰ EGÉSZSÉGTAN ☛
 Irta: Dr. BARABÁS J. Ára 1 kor. 20 fill.
 Mindenütt gyakorlati szempontokat tartva szem előtt, röviden tájékoztat mindenről, amit tudnunk kell, hogy egészségünket megóvhassuk és ápolhassuk. Hézagpótló a magyar irodalomban.

Üreges, kiváltható üveg-tégla törvényesen védve

veranda-, télikert-, kioszk-, előtető-, kórház-, jégyár-, fürdő-, hűtő-, erjesztőkamra-, pince-, vágóhid-, vasuti indóház-, mozdony-szin-, gyári stb. stb. építkezés ablakaihoz, falaihoz és boltzataihoz. Előnyei: Teljes fényátbocsajtás. Jelentékeny szerkezeti megtakarítás. Kitűnő hang és hőszigetelés. Tetszetős külső. A más fajta üvegezést felülmúló szilárdság. Nagyon könnyen tartható tisztán. A sérült téglák könnyű kiváltása a téglakötés megbolygatása nélkül. Mintákkal és árakkal szívesen szolgálunk.

Aktien-Gesellschaft für Glasindustrie vorm. **FRIEDR. SIEMENS**, Neusattl, Elbogen mellett (Csehország.)

Képviselet:
BOLGÁR PÁL, Budapest,
 V., Aulich-utca 8. szám.
 Telefon: 8—88.

: **TUDOMÁNYOS ZSEBKÖNYVTÁR** :
 204—206. SZÁM.

A SAKK

IRTA:
MARÓCZY GÉZA

▼

Útmutatásul szolgál a sakkjáték megtanulásához. Főleg kezdőknek való, de a gyakorlott játékos is sok érdekességet talál benne. Ára 1.80 K.

Ha Goethe föltámadna

himnuszt írta a Fay-féle valódi szódai ásványvízpasztilláról. Életében igen nagyra tartotta e források gyógyító erejét, de hogy ezt a gyógyító erőt süritett alakban a zsebünkben magunkkal vihessek, azt bizonyára nem tartotta volna lehetségesnek. Fay valódi szódai pasztillái magukban foglalják a híres szódai gyógyforrások vizének összes gyógyítóerejű alkotórészeit és hatásuk a meghülés minden formái ellen, világszerte ismeretesek. Szódai pasztillát 1 kor. 25 filléért minden idevágó üzletben lehet kapni.

Főképviselet Magyarország és Ausztria részére: W. Th. Guntzert, cs. és kir. udv. szállító, Wien, IV/L. Grosse Neugasse 17.

Étvágyat javít, gyomorrontást megakadályoz a



FORRÁS

szénsavval telített ásványvize. Legtisztább és legegészségesebb asztali és borvíz. Vidékre és külföldre kérjen fuvardíjmentes szállításról árjegyzést és címezze: Szt.-Lukácsfürdő Kútállalat, Budapest—Budán.

TUDOMÁNYOS ZSEBKÖNYVTÁR 201-203

A szocziálizmus

Irta: Dr. KOVÁCS GÁBOR.

Rövid, igen tartalmas kivonatban összegezi a szocziálizmus tanait, lényegét. Az objektív tények igazságával fejtegeti és magyarázza a szocziálizmus fejlődését, jelentőségét és mai állását. Ára 1 korona 80 fillér.

Biztatás.



Fogházigazgató (a delinkvenszhez, kit nyakozni visznek.) No, no, csak az utolsó perczen el ne veszítse a fejét!

A csúnya tanács Iggyómi!

VALÓ-

di francia különleges-ségek (óvszerok) csakis F. Bergeranfilis leghíresebb párisi gyárostól, legalányonabbban bosszerekhetők 524

Polgár Sándornál
Budapest, VII. kerület,
Erzsébet-körút 50. sz.

Részletes képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Tudományos Zsebkönyvtár
1. SZÁM.

**STATISZTIKAI
ÉS
FÖLDRAJZI
TABELLÁK**

Összeállította:
Nickmann H. és Péter J.

A földkerekség mindenemű földrajzi és etnografiai tényezőjének ki-merítő, pontos statisztikája, a legújabb adatok alapján.

ÁRA 60 FILLÉR.



Handlé. — Mi van eladó?

Házmesterné. — Három lányom van eladó!

Handlé. — Hát akkor vegyen nekik ténsasszony selymet és csipkét **ELSNER OSZKÁRNÁL** a Párisi-utczában.

MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐ
BUZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNYVIZ

BAKTERIUMMENTES természetes ásványvíz
ÜDIT-GYÓGYIT. Kapható mindenütt.
Budapesti főraktár: VI., Eötvös-u. 44. Telefon 86—35

TUDOMÁNYOS ZSEBKÖNYVTÁR 52-53 SZ.

STILISME

IRTA BOROS RUDOLF

A stilusok keletkezésének, virágzásának és hanyatlásának logikus egymásutánját fejtegeti az illusztrációk bőséges kíséretében. A görögpótló tanfolyam művész-történeti fejtegetéseivel nélkülözhetetlen segédkönyv.

ÁRA 1 KORONA 20 FILLÉR

TUDOMÁNYOS ZSEBKÖNYVTÁR
6. SZÁM.

Francia Nyelvtan

Irta: Dr. PRÖHLE VILMOS.

Csekély terjedelme dacára felölel mindent, amire a kezdő magántanulónak szüksége van oly czéliből, hogy e könyvvel végezve, szótár segítségével fennakadás nélkül olvashasson a magát a nyelv szóbeli használatára is előkészítse

: Ára 60 fillér. :

195 TUDOMÁNYOS ZSEBKÖNYVTÁR 195

A filozófia alapfogalmai

Irta: Dr. SZELENYI Ö.

! A filozófia alapfogalmainak világos, könnyen érthető magyarázata, mely bevezetésül szolgál mindennemű bölcsészettani tanulmányokhoz. :: Ára 60 fillér. !

Kutyát bármely fajból csupán kiválogatott, szép megbízható példányokat szállít, továbbá ajánl mulatság, örösz és sportezélokra a legjobb bírú szakintézet Hundepark „Fuchs”, Prag-Klamovka B. 34

Képes árjegyzék praktikus tanácsokkal a kutyák nevelése és tenyésztése körül 1 K-ért kapható.

Uraságoktól levett elegáns **tavaszi öltönyök, felöltők, frakk-, szalon- és smocking-öltönyök** dús választékban, minden a legjobb állapotban, mérsékelt árban kaphatók: **V., Erzsébet-tér 12 és Váczi-körút 4** I-ső emelet. Ugyanitt igen finom szalon- és frakk-öltönyök kölcsön adatnak. Keveset viselt ruhák a legmagasabb árban vétetnek.

SARG-féle 60
KALODONT
 LEGJOBB
 Filler FOG-CRÉME

+ Soványság. +

Szép, teli testalkat, csodaszép kebel elérhető „Bisteria“ nevű keleti erőporunk által. Törv. védve. Kétféle arany éremmel: Páris 1900, Hamburg 1901, Berlin 1903. Hatnyoloz hét alatt 15 kg súlygyarapodás; ártalmatlanságáért kezeséget vállalunk. Szigorúan valódi; nem szédülés. Számos hálanyilatkozat. Doboz ára (használati utasítással) 2 K 75 f postadíj nélkül. Postautóvnyon előre beküldve, vagy utánvétellel. Közegészségügyi intézet D. Franz Steiner & Co, Berlin 43, Königsgrünerstrasse 66. Magyarországon kapható: Török József gyógyszerárban, Budapest, VI., Király-utca 12.

TUDOMÁNYOS ZSEBKÖNYVTÁR 100. SZÁM.
MAGYAR MŰVELŐDÉS TÖRTÉNETE
 Irta: Dr. BARTHÁ J.

Rendszeres összefoglalásban tárul elénk az állami és társadalmi élet fejlődése, az anyagi művelődés fokozatos haladása és szellemi műveltségünk egész képe, szóval mindaz, amit e tekintetben minden művelt magyar embernek tudnia kell.
 :: :: :: :: Ára 60 fillér. :: :: ::

Hirdetéseket
 felvessz a Borsszem Jankó kiadóhivatala
 V., Mária Valéria-u. 12

Élethű akt-fényképek.
 Érdekes újdonságok eredeti felvételekben. Egyes- és csoportképek mindenféle zsánerben, remek modellekkel. A világ legszebb és legnagyobb kollekciója. Képes árjegyzék és két próbakabinetkép 2 Korona.
 Gazdag próbaküldemény 10 Korona.
Dobrovatz István
 műintézete,
 POZSONY, 48/d.



Tudományos Zsebkönyvtár 79. sz.
SZOCZIOLOGIA
 Irta: Dr. Somló Bódog. == Ára 60 fillér. ==

Azok számára, akik e manapság már mindeneket érdeklő tudományban akarnak tájékozódni, valószínűleg kincs a nagy Spenceer Herbert szociológiájának a rövidre fogott pompás vázlatát.
 == Ára 60 fillér. ==

TUDOMÁNYOS ZSEBKÖNYVTÁR :: 105. SZÁM.
Gyakorlati olasz nyelvtan
 Irta: CS.-PAPP J.
 E könyv élvezetes és könnyű gyakorlati módszerrel tanít. A nagyközönségen kívül hasznát veszik középiskoláink is, melyeknek tantervében az olasz nyelv fakultatív tárgy.
 — ÁRA 60 FILLÉR. —

PÉNZKÖLCSÖN
 sorsjegyekre, értékpapírokra és vidéki takarékpénztári részvényekre.

Erzsébet sorsjegyre 9.- K	Olasz v. + sorsjegyre 40 K
Jószív sorsjegyre 9.- K	Oszttrák v. + " 42 K
Bazilika " 20.- K	Hazai " 100 K
Magyar v. + " 23.- K	Konv. Jelzőlóg " 120 K

A kölcsön apró részletekben törleszthető. — Ha sorsjegyei már zálogban vannak, úgy a letétjegy beküldése ellenében a kölcsönt a fenti összegre fölemeljük. — Részletfizetésre vásárolt, de még ki nem fizetett sorsjegyeket kiváltunk és rájuk fenti kölcsönt adjuk. — A sorsjegyszámokat a zálogjegyre rávezetjük. — Olesó kamat és azonnali elintézés.
BEIFELD BANKHÁZ Budapest, Károly-körút 1. — Alapított 1874. —

UTAZÁS PESTRŐL BUDAPESTRE !!!

PORZÓ (ÁGAI ADOLF)
 LEGJÓBB KÖNYVE. 400 LAP. FÉNYES KIÁLLÍTÁS.
 :: :: :: ::

BÉR DEZSŐ, GARAY ÁKOS, HOMICSKÓ ATHANÁZ ÉS
 :: MÜHLBECK KÁROLY ::
 SZÁZNÁL TÖBB RAJZÁVAL.
 :: :: :: ::

A „PALLAS“ KIADÁSA
 ÁRA 10 KORONA. DÍSZES KÖTÉS. BEN 14 KORONA. KAPHATÓ MINDEN
 :: :: :: KÖNYVES BOLTBAN. :: :: ::

Tudományos Zsebkönyvtár 90. szám.
KIS METEOROLOGIA
 Irta: Dr. Bozóky Endre.
 Az időjárás változásainak könnyen áttekinthető ismertetése, mely első sorban a mi klimatikus viszonyainkat tartja szem előtt és a gyakorlati embert, mindenképp elől pedig a gazdálkodót érdekli. Ára 60 fill.

Tudományos Zsebkönyvtár 133
Magyar közjog
 Irta: Dr. Balogh Arthur
 A magyar állam életének jogi rendjét meghatározó szabályok tömör, világosan áttekinthető foglalata, mely nem csupán a joggal foglalkozókat, hanem minden magyar állampolgárt
 :: :: :: érdekel. :: :: ::
 Ára 60 fillér.

VILÁGOSI MARTY COGNAC
 Hatása kitűnő utazás vagy lakhelyváltásoknál, katonák hadgyakorlaton, mérnökök vagy egyáltalán utazók változó ivóvizük káros hatását — gyomor- és bélhurut, — meggátolják, ha ivóvizükbe egy pár cöpp cognacot öntenek.

A már 25 éve a kerékpárvilágot uraló eredeti angol **Helical Premier és The Champion** kerékpárokat dupla harangcsapágyval és szabadonfutóval 3 évi jóállással, minden árfelemelés nélkül, szigorúan az eredeti gyári áron havi 12 és 15 koronás részletekre adjuk és **Kerékpáralkatrészeket** az egész világon létező összes kerékpárkhoz külső és belső gummik, láncok, pedálok, lámpák, konusok stb. óriási forgalmuk következtében
 — nagybani eredeti gyári áron — szállítunk vidékre is bárhová.
Láng Jakab és fia Kerékpár-nyagykereskedők
 Budapest, József-körút 41. szám.
 Píóküzlet: Baross-tér 4. szám és Zsigmond-utca 9. szám.
 Diszárjegyzékünk 1000 képpel kerékpár és alkatrészekről ingyen és bérmentve.
 55

